

[Formanden]

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Albrechtsen: spm. nr. S 1

Sønderby: spm. nr. S 6

Løngren: spm. nr. S 13

Mette Groes: spm. nr. S 16

Spm. nr. S 1

Til udenrigsministeren (7/2 84) af:

Albrechtsen (VS):

»Agter regeringen at tage afstand fra de udtalelser om, at NATO skal være parat til at slå først med atomvåben, som NATOs generalsekretær, Joseph Luns, fremsatte på en pressekonference den 19. januar 1984?«

Begrundelse

NATOs generalsekretær, Joseph Luns, udtalte på en pressekonference i Genève den 19. januar 1984 (ifølge Politiken den 20. januar 1984), at NATO burde forbeholdt sig muligheden for at bruge atomvåben først i en konflikt med Sovjetunionen.

Det står i dag fast, at ingen har kunnet fremkomme med overbevisende argumenter for, at brugen af kernevåben i en konflikt – selv i den mindste målestok – vil kunne begrænses. Brugen af atomvåben i en konflikt mellem Sovjetunionen og USA/NATO vil med sikkerhed føre til en altudslettende atomkrig. Kort sagt vil den første brug af atomvåben være en mere ansvarsløs og forbryderisk handling, end historien nogen sinde tidligere har åbnet mulighed for.

Derfor må muligheden for førstebrug af atomvåben hindres. Derfor må den danske regering tage klart afstand fra Joseph Luns' udtalelser.

Svar (10/2 84):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Ifølge telegrambureauet UPI udtalte NATOs generalsekretær, Joseph Luns, som omtalt i dagbladet Politiken den 20. januar 1984, følgende:

»Vi må aldrig sige, at vi ikke vil være de første til at bruge atomvåben – det ville være det samme som at sige, at vi er parat til at blive slået.«

Generalsekretærens udtalelse ligger inden for rammerne af NATOs strategi om en afpasset imødegåelse af angreb («flexible response»); denne strategi skyldes som bekendt Warszawapagtlandenes overlegenhed på det konventionelle område i Europa.

Det er klart, at den afskrækkelse, den vestlige alliance sigter imod, ville blive ringere, såfremt man på forhånd havde taget stilling til og meddelt, hvilke midler en eventuel angriber ville blive stillet over for. Det må ikke blive sådan, at en erkendt ubalance på det konventionelle område kan komme til at udgøre en fristelse for en eventuel angriber.

Dette betyder på den anden side, at vi må lægge så meget større vægt på at nedbringe sandsynligheden for brug af atomvåben, således at den mulighed, der foreligger, ikke bliver aktuel. Det kan bl.a. gøres ved at reducere den konventionelle ubalance. Vi hilser derfor med tilfredshed, at der er opnået enighed om at genoptage forhandlingerne i Wien om gensidige og balancerede styrkereduktioner (MBFR) den 16. marts 1984.

Spm. nr. S 6

Til udenrigsministeren (6/2 84) af:

Sønderby (V):

»Hvad kan ministeren oplyse om den risiko, som de såkaldte danske fredsvagter på grænsen af Nicaragua kan udsætte sig selv for, og hvilke problemer de kan skabe for Danmark og danske diplomatiske repræsentanter, hvis de følger den udsendte opfordring til at begive sig ind i de pågældende grænseområder, hvor omfattende partisan-krig er i gang?«

Begrundelse

Spørgsmålet er begrundet i den omtale, der har været af initiativet, bl.a. den 19. januar d.å. i Politiken og tidligere i andre dagblade, hvor tidligere statsminister Anker Jørgensen, medlem af Folketinget Lasse Budtz, forfatteren Klaus Rifbjerg, tidligere forlagsdirektør Ole Wivel, professor Ole Krarup og en række andre repræsentanter for venstrefløjens sammen med Samarbejdskomiteen for fred og sikkerhed anbefaler projektet.

Svar (10/2 84):